

TISKOVÁ ZPRÁVA

Na Cenu NPÚ Patrimonium pro futuro je v Jihočeském kraji nominováno restaurování renesančních vrat „Rožmberské“ brány v klášteře ve Vyšším Brodě a Centrum Třeboňského rybníkářského dědictví v Třeboni.

České Budějovice, 15. května 2016

Národní památkový ústav vyhláší letos již třetím rokem Cenu Národního památkového ústavu Patrimonium pro futuro s podtitulem Společenské ocenění příkladů dobré praxe. Smyslem ceny je vyzdvihnout zásluhy o záchranu kulturních památek, významné objevy a nálezy, příklady kvalitních oprav či restaurování a úspěšné prezentace kulturního dědictví. Za Jihočeský kraj je v kategorii „obnova památky, restaurování“ nominováno restaurování pozdně renesančních vrat a maleb na průčelí „Rožmberské“ brány klášterního areálu ve Vyšším Brodě a v kategorii „prezentace hodnot“ Centrum Třeboňského rybníkářského dědictví v domě Štěpánka Netolického v Třeboni.

Smyslem Ceny Národního památkového ústavu Patrimonium pro futuro je upozornit na pozitivní příklady a příběhy v oblasti památkové péče, ukázat, co se povedlo, a ocenit ty, kteří se o to zasloužili. Komise odborníků vybrala na každém ze čtrnácti územních odborných pracovišť NPÚ dva krajské vítěze, které nominovala do celostátního kola, a to v jedné ze čtyř kategorií (obnova památky, restaurování; objev, nález roku; prezentace hodnot; záchrana památky).

Za Jihočeský kraj je v kategorii „obnova památky, restaurování“ nominováno **restaurování pozdně renesančních vrat a maleb na průčelí hlavní „Rožmberské“ brány do klášterního areálu ve Vyšším Brodě** a v kategorii „prezentace hodnot“ **Centrum Třeboňského rybníkářského dědictví v domě Štěpánka Netolického v Třeboni**.

Restaurování pozdně renesančních dvoudílných vrat a maleb na průčelí hlavní „Rožmberské“ brány klášterního areálu ve Vyšším Brodě.

V květnu 2015 skončilo **restaurování** hlavního průčelí středověké vstupní brány klášterního areálu ve **Vyšším Brodě** osazením dvoukřídlých **malovaných renesančních vrat** s rožmberskými erby pětিলisté růže a nákladným kováním. „Dvoudílná **pozdě renesanční vrata** z poloviny 17. století byla od 90. let 20. století neznámá a známá jen z fotodokumentace pořízené v 80. letech 20. století“ uvádí Roman Lavička z českobudějovického územního odborného pracoviště NPÚ a dodává: „během přípravy restaurování hlavní „Rožmberské“ brány proběhlo pátrání v rozsáhlém areálu kláštera s překvapivým zjištěním, že výplně dveří slouží jako pracovní stůl v dílně.“ Nalezená vrata prošla náročným restaurováním, při kterém dendrochronologická analýza odhalila, že vrata byla vyrobena ze smrků pokácených někdy po roce 1625. Restaurováním prošlo rovněž původní kování (závěsy a zámek). Téměř čtyři století stará vrata se tak po více než dvaceti letech vrátila na své původní místo. Svou erbovní výzdobou doplňují hodnotnou malířskou výzdobu hlavního vstupního průčelí, které bylo restaurováno v letech 2014–2015.

Restaurování nástěnných maleb na průčelí brány přineslo objev ikonograficky bohaté malířské výzdoby oslavující založení kláštera v roce 1259 a rod Rožmberků - konkrétně Viléma z Rožmberka (†1592) a jeho čtvrtou ženu Polyxenu z Pernštejna, za jejichž vlády a finančního přispění výzdoba kolem roku 1590 vznikla.

Nezbytnou součástí obrazové kompozice je korunovaná Panna Maria s Ježíškem, stojící na půlměsíci a obklopená září (= tzv. Assumpta - Nanebevzatá). Bohorodičku, jako patronku cisterciáckého řádu doprovázejí dva řádoví světci - sv. Bernard a sv. Benedikt. Ve spodní části průčelí se objevil motiv Rožmberského jezdce obklopený po stranách erby zmíněného vladařského páru. V malbě jsou zakomponovány dva kamenné rožmberské erby původem ještě ze 14. století.

Na Cenu NPÚ byl za restaurování vrat nominován kolektiv restaurátorů - Václav Veřtát, Tomáš Skořepa a Jan Korecký.

Druhou nominaci získalo **Centrum Třeboňského rybníkářského dědictví v domě Štěpánka Netolického v Třeboni**.

Roku 2015 bylo v nově rekonstruovaném domě Štěpánka Netolického v Třeboni – v rámci projektu IOP – zbudováno **Centrum Třeboňského rybníkářského dědictví**, kde návštěvníci získají informace o historii, vývoji a současnosti rybníkářství na Třeboňsku, o záměru zápisu třeboňské rybníční soustavy na Seznam památek světového kulturního dědictví UNESCO i o historii a stavebním vývoji domu Štěpánka Netolického.

Stálá interaktivně-vzdělávací, bezbariérová expozice reflektuje téma „Člověk a voda v krajině“.

Expozice využívá moderní technologie (informační dotykové panely s edukativním obsahem, 3D vodní modely, atd.) a je rozdělena do dvou tematických částí. První z nich je věnována osobnosti Štěpánka Netolického, kterého představuje nejen jako rybníkáře, ale rovněž jako schopného stavitele městského opevnění.

Druhá část expozice je zaměřena na vodohospodářské dílo Štěpánka Netolického **Rybníkářství** prezentuje jako soubor tradičních technologií, které člověk při práci s vodou využívá, nastiňuje historii a vývoj stavby rybníků v Evropě i v Čechách a podrobně představuje vývoj krajiny Třeboňska v době Štěpánkova působení. Prostřednictvím **funkčních trojrozměrných modelů** hrází, stavidel a výpustí i renesančních zeměměřičských přístrojů se návštěvníci dozvídají o fyzikálních zákonitostech, na nichž je založeno historické rybníkářské řemeslo.

„Zrekonstruované prostory jsou navrženy jako multifunkční a mohou být využity pro konání společenských akcí, výstav, konferencí, seminářů či školení. Počítá se též s řadou navazujících aktivit, jakými jsou workshopy, přednášky, besedy, autorská čtení či tvůrčí dílny“ dodává starostka Třeboně Terezie Jenisová.

O vítězích jednotlivých kategorií bude v průběhu léta rozhodovat komise hodnotitelů sestavená z členů vědecké rady NPÚ, ICOMOS (International Council on Monuments and Sites) a dalších spolupracujících institucí. Členové komise vypracují posudky na jednotlivé vítěze krajských kol a na společném zasedání za předsednictví generální ředitelky NPÚ Naděždy Goryczkové informace vyhodnotí a navrhnou vítěze. Slavnostní vyhlášení Cen NPÚ Patrimonium pro futuro proběhne 21. září 2016 v Náměstí nad Oslavou.

Své favority může i letos podpořit také veřejnost; v letních měsících bude možné hlasovat ve veřejné anketě. Na základě výsledků hlasování bude při slavnostním vyhlášení a předávání Cen NPÚ Patrimonium pro futuro udělena i cena veřejnosti.

Kontakt:

Bc. Eva Neprašová, NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, neprasova.eva@npu.cz, m. 777 454 383.

NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je v Jihočeském kraji naplňovat poslání odborné instituce památkové péče dané zejména zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Českých Budějovicích zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Provádí archeologické průzkumy. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám. Vede veřejně přístupnou knihovnu, věnuje se ediční činnosti. Zajišťuje výuku předmětu Památková péče a Architektonicko-historický průzkum pro Filozofickou fakultu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Další informace na <https://www.npu.cz/cs/uop-ceske-budejovice> a na www.npu.cz.